Ärendenummer
TRV 2022/75996
Motpartens ärendenummer
1.1-1907-0505

Dokumentdatum
2022-09-26

Konfidentialitetsnivå
Ej begränsad

Mottagare
sgi@sgi.se

Kopia till
ann-sofie.wernersson@sgi.se
Diariet

Remiss - Vattenrelaterade bestämmelser och miljömål att grunda övergripande åtgärdsmål på

Trafikverket har av Statens geotekniska institut, SGI, ombetts yttra sig över rapporten *Vattenrelaterade bestämmelser och miljömål att grunda övergripande åtgärdsmål på, Underlag till vägledning om riskbedömning av förorenade sediment*.

Trafikverket anser sammanfattningsvis att rapporten är välskriven, strukturerad och i huvudsak fångar de bestämmelser och mål som är relevanta i sammanhanget, men föreslår att delar i rapporten förtydligas och kompletteras för att bli tydligare och enklare att förstå.

Trafikverket lämnar sina synpunkter över rapporten med utgångspunkt i de frågor som formulerats av SGI, se vidare nedan.

Övergripande och kapitel 1

Är strukturen logisk och är dokumentet lätt att följa?

I huvudsak är den lätt att följa. Nedan följer önskemål om förbättringar:

- Syftet med dokumentet är lite otydligt. Ett bättre namn, som den är utformad nu, skulle kunna vara *"Vattenrelaterade bestämmelser och miljömål att ta hänsyn till inför sanering av förorenade sediment"*.
- I förordet anges att denna rapport utgör ett underlag till den webbaserade riskanalysvägledning som planeras. Det skulle underlätta om övriga underlag som kommer att tas fram listades redan här.
- Läsningen skulle underlättas om listningar i punktform och korta sammanfattningar används i dokumentet.

TMALL 0422 Brev 4.0

Trafikverket
Röda vägen 1
781 89

Texttelefon: 010-123 50 50
Telefon: 0771 - 921 921
trafikverket@trafikverket.se
www.trafikverket.se

Björn Sundqvist
Transportkvalitet
Direkt: 010-1235134
Mobil: 070-7623409
bjorn.sundqvist@trafikverket.se

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Ärendenummer
TRV 2022/75996
Motpartens ärendenummer
1.1-1907-0505

Dokumentdatum
2022-09-26

Är det några begrepp som bör förklaras tydligare?

Ja, se vidare inspel nedan.

- Avsnitt 1, inleds med - *Föroreningar, såsom organiska miljögifter och tungmetaller, kan på olika sätt spridas till sjöar, hav och vattendrag*. Rapporten behöver även omfatta hantering av vattenområden i form av naturliga våtmarker, men även komplexiteten rörande våtmarker och dammar som anlagts med huvudsakligt syfte att rena till exempel dagvatten, jämför med miljömålet Myllrande våtmarker.

  Definitionen av vattenområden är bara ett exempel på den starka kopplingen till miljöbalkens (MB) 11 kap Vattenverksamhet. 11 kap MB är vidare centralt vid arbeten i vatten (läs sediment) och rapporten behöver tydligt kopplas till vägledning kring vattenverksamhet, där villkor ofta reglerar verksamheten, både i domar och anmälnings-ärenden. Att helt avgränsa bort vattenverksamhet och hänvisa till den vägledning Havs- och vattenmyndigheten, HaV, tagit fram bedöms som väl snävt om vägledningen ska vara lättanvänd. När så är lämpligt bör förhållanden till 11 kap MB kort beskrivas med fotnot till HaVs vägledningsdokument samt aktuellt avsnitt.

- I avsnitt 1, andra stycket nämns att - *… Riskminskande åtgärder kan också behöva vidtas i samband med exploatering…* Här föreslås att drift och underhållsåtgärder såsom till exempel underhållsmuddring, som är en vanligt förekommande vattenverksamhet enligt 11 kap MB, läggs till. Vidare är frågan om muddring och hantering av muddringsmassor central i sammanhanget och kopplingen till befintlig vägledning från framförallt HaV, som även lyfts ovan punkt, behöver finnas, här eller i anslutande dokument.

- Skillnaden mellan begreppen övergripande åtgärdsmål och mätbara åtgärdsmål behöver förklaras tydligare och exemplifieras. Ett resonemang bör även föras kring hur faktumet, att oftast är endast en begränsad mängd fakta kända då övergripande åtgärdsmål tas fram, ska hanteras.

Är bakgrundsbeskrivningen tillräcklig för att förstå sammanhanget och motiv till en särskild vägledning om juridiska bestämmelser och miljömål av relevans för förorenade sediment?

I huvudsak, ja, men viss komplettering enligt nedan är önskvärd.

- Trafikverket bedömer att vägledningen kunde utvecklas i de vägledande delarna kring områdets komplexitet. Rapporten fokuserar på åtgärder för att efterbehandla förorenade sedimentområden men skulle kunna utvecklas kring arbeten i vatten och potentiellt

TMALL 0422 Brev 4.0

Trafikverket
Röda vägen 1
781 89

Texttelefon: 010-123 50 50
Telefon: 0771 - 921 921
trafikverket@trafikverket.se
www.trafikverket.se

Björn Sundqvist
Transportkvalitet
Direkt: 010-1235134
Mobil: 070-7623409
bjorn.sundqvist@trafikverket.se

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

förorenade sediment där syftet är ett annat, t ex olika exploateringsprojekt, inte minst där kanske bara en mindre del berör ett förorenat sedimentområde. Vidare kan *byggskedet* i sig, oaktat om det är en efterbehandlingsåtgärd eller inte, kräva egna åtgärdsmål/ försiktighetsmått, vilket också har en stark koppling till miljöbalkens 11 kap vattenverksamhet, se tidigare kommentar.

Kapitel 2 och bilaga 1

Är den mest relevanta lagstiftningen med eller saknas något?

I huvudsak, ja, men viss komplettering enligt nedan föreslås.

- Övergripande åtgärdsmål bör utgå från ett uttalat behov eller önskemål om hur ett vattenområde ska användas i framtiden. Framtida användning kan till exempel vara båthamn, allmän färjeled, badplats, dricksvattentäkt eller naturreservat. Kommunernas översikts- och detaljplanering enligt plan- och bygglagen är värdefulla verktyg. Trafikverkets infrastrukturplaner är också användbara. Rapporten föreslås därför kompletteras med ett kapitel om lagstiftningen som styr den fysiska samhällsplaneringen i vatten.
- Avsnitt 2.1 föreslås kompletteras med en skrivning om de viktiga allmänna hänsynsreglerna i 2 kap MB. Kunskapskravet i 2 kap 2§ och försiktighetsprincipen i 2 kap 3§ är exempel som kan aktualiseras vid till exempel muddringsarbeten i förorenade sediment. Att enbart nämna principen om att förorenaren betalar under 2 kap bedöms som ofullständigt. Detta kopplar även mot att åtgärdsmål ska vara tekniskt möjliga, ekonomiskt rimliga och miljömässigt motiverade.
- Avsnitt 2.1 MKN – Viktigt att beskriva att även en åtgärd som syftar till att efterbehandla ett förorenat sedimentområde för att förbättra vattenkvaliteten (statusen) kan påverka MKN negativt under byggskedet, genom till exempel grumling.
- Redogör för och lägg till att icke-försämringskravet gäller även för övriga vatten.
- Underlätta för användaren genom att redogöra kort för statusklasserna, inklusive kraftigt modifierade vattenförekomster (KMV), i till exempel en tabell.
- Komplettera med ett avsnitt om behandling/hantering av avfall, exempelvis avvattning av sediment.
- Se även tidigare kommentarer om 11 kap MB, Vattenverksamhet.
- Figur 4 är väldigt svår att se.

TMALL 0422 Brev 4.0

Trafikverket
Röda vägen 1
781 89

Texttelefon: 010-123 50 50
Telefon: 0771 - 921 921
trafikverket@trafikverket.se
www.trafikverket.se

Björn Sundqvist
Transportkvalitet
Direkt: 010-1235134
Mobil: 070-7623409
bjorn.sundqvist@trafikverket.se

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Ärendenummer
TRV 2022/75996
Motpartens ärendenummer
1.1-1907-0505

Dokumentdatum
2022-09-26

Är de övergripande slutsatserna i sammanfattningstabellerna för respektive lagstiftningsområde (tabell B1.1.-B1.3. i bilaga 1) rättvisande och har de tagits om hand på ett bra sätt i kapitel 2?

Ja, men en korrigering behövs; i kolumnen *innebörd ur ett målformulerings-perspektiv* ska fiskvatten ändras till musselvatten för 14 FS 2002:474.

Kapitel 3 och bilaga 2

Är de mest relevanta miljökvalitetsmålen och preciseringarna med eller saknas något?

Ja, de bedöms vara med.

Är de övergripande slutsatserna i tabell B.2.1. rättvisande? Har de tagits om hand på ett bra sätt i kapitel 3?

Ja, men kopplingen mellan miljömålens preciseringar och formuleringarna av övergripande åtgärdsmål behöver kompletteras på vissa ställen. Bland annat anges begreppet *god status* utan att hänvisa till vilken status, kemisk eller ekologisk, det gäller.

Är alla hållbarhetsmål/delmål av relevans för förorenade sediment med i tabell B.2.2.?

Ja.

Kapitel 4

Ger tabell 3 och stödfrågorna tillräckligt stöd när bestämmelser och miljömål av relevans behöver identifieras utifrån vad de övergripande målen är tänkta att skydda?

I huvudsak ja, men komplettering enligt nedan förslag föreslås.

- Avsnittet föreslås kompletteras med en diskussion om målkonflikter mellan olika miljökvalitetsmål.
- Det behöver utvecklas hur avvägningar mellan vattendirektivets hårda krav med övriga prioriteringsgrunder för förorenade områden kan göras.
- Som nämnts tidigare, under kapitel 1, vore det användbart med exempel på hur övergripande åtgärdsmål för sediment kan/bör se ut.

TMALL 0422 Brev 4.0

Trafikverket
Röda vägen 1
781 89

Texttelefon: 010-123 50 50
Telefon: 0771 - 921 921
trafikverket@trafikverket.se
www.trafikverket.se

Björn Sundqvist
Transportkvalitet
Direkt: 010-1235134
Mobil: 070-7623409
bjorn.sundqvist@trafikverket.se

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Ärendenummer
TRV 2022/75996
Motpartens ärendenummer
1.1-1907-0505

Dokumentdatum
2022-09-26

I detta ärende har tillförordnad avdelningschef Anna Gabrielsson beslutat. Utredningsledare Förorenade områden och massor, Sara Jansson, och nationell samordnare vatten, Björn Sundqvist, har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har enhetschef Malin Kotake samt Veronica Molin deltagit.

Anna Gabrielsson
Tillförordnad Avdelningschef Transportkvalitet

TMALL 0422 Brev 4.0

Trafikverket
Röda vägen 1
781 89

Texttelefon: 010-123 50 50
Telefon: 0771 - 921 921
trafikverket@trafikverket.se
www.trafikverket.se

Björn Sundqvist
Transportkvalitet
Direkt: 010-1235134
Mobil: 070-7623409
bjorn.sundqvist@trafikverket.se

Dokumentet är elektroniskt undertecknat